

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *M. A.*

Cím: *A Pest-budai hajóhíd*

Forrás: *Új Török*

Osztályozás

Tárgy

624.2

Hely

Idő

14/187

Személy

Nbr.

1942 júl. 4.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A Pest-budai hajóhíd

A „kétegy“ várost, Pest-Budát egykoron összekötő egyetlen kapocsnak, a hajóhídnak hosszú és érdekes multja volt. Az első hajóhidat még Zsigmond király állította a tizennegyedik század végén; ezt azonban a viharok ismételt szétszakítván, helyébe kőhíd építését rendelte el, melynek hatalmas alapkövei a pesti Dunaparton a kereskedelmi palota — ma Lloyd-épület — közelében még a mult század harmincas éveiben is láthatók voltak.

A török uralom első évében, 1526-ban Szulejmán szultán építtetett hajóhidat, majd Budavár visszavétele után Gössinger császári kapitány kapott parancsot új hajóhíd felállítására, amely a Váci-utca elejénél állott rondellától — óratoronytól — a budai vár délkeleti bástyájához vezetett. E két hídról messzi idegenből jött utasok is megemlékeztek. Edward Brown, a londoni orvosi kollégium elnöke ausztriai, magyarországi és balkáni útjáról 1674-ben írt könyvében azt mondja, hogy „Pest és Buda között nagyon szép híd van, amelynek majdnem negyed mértföld a hossza.“ 1687-ben Tollius Jakab utrechti egyetemi tanár ejtette útba Pest-

Nepomuki Szent János szobra az Eötvös-tér 2. számú házának udvarán. Kublin Tamás fényképe

A hajóhíd pesti bejárata. Rézmetszet Charot rajza után 1843-ból.

Budát. A bölcsek köve után kutatva, Európa bányáit tanulmányozta és utazásáról 1700-ban kiadott könyvében számolt be, amelyben ezeket írta: „A dunai híd 57 hajóból áll és körülbelül 10.000 láb hosszú.“

Az a hajóhíd, amely 1851 július végéig állott fenn, a Lánchíd forgalombahelyezését is túlélte, 1767-ben épült az Ó- vagy Kishíd- (ma: Régiposta-) utca és a mai Ybl Miklós-tér között. Mivel azonban fekvése nem felelt meg a közlekedés követelményeinek, a pesti hídfő 1788-ban a Nagyhíd- (ma: Deák Ferenc-) utca torkolatához került, ahol mindvégig megmaradt. Eredetileg festői, karcsú ívalakban, 1827-től azonban egyenes vonalban vezetett át a Dunán; a 46 lehorgonyozott hídhajó, másként ponton, mely a pallókat és gerendákat tartotta, passauai gyárban készült. Egyszerű, de szilárd szerkezettel épült; hatalmas vasmacskái és parti lábai külföldiek előtt is méltó feltűnést keltek.

A híd — a két város közös tulajdona — rendkívül élénk forgalmat bonyolított le; gyalogosok, lovasok, üres és terhes szekerek, lábas jószág a nap minden órájában szinte szakadatlan sorban vonultak rajta végig. E forgalom az évenként négyszer tartott, európai hírű pesti vásárok idején érte el tetőpontját. amikor megtörtént, hogy egyetlen napon 8000 járművet adóztattak meg a hídvámosok. Így fizethetett már az első bérlő, bizonyos Falk, 17 ezer, majd 1785-től 25 ezer forint évi bért, míg 1827-ben Spiegel József és Kardetter Lipót „polgári

ácsmesterek“—től már 45 ezer forintot kapott a két „ikerváros“. Emellett a személyzetről és a híd karbantartásáról is a bérlők tartoztak gondoskodni, a hídvám alól pedig. amely gyalogosok után egy, utóbb két krajcárt, kétlovas kocsik után 12 krajcárt tett ki, a nemesség, katonaság, köztisztviselők, saját járműveik után a két város polgárai és a diákok mentesek voltak.

A híd közepén- csillagoktól körülvelt gloriolával a fején- a halászsok és vízi molnárok védszentjének, Nepomuki Szent Jánosnak fából készült barokk szobra állott, amelyhez sok évtizeden át követett kedves szokás fűződött. A szent névnapján, május 16-án ugyanis a Pest-budai ájtatos hívek sűrű csoportokban vonultak a zöld ágakkal és virágokkal feldíszített, kivilágított szoborhoz, előtte való este pedig a budai parton összegyülekezett halászsok mozsárdurrogás és tűzijátékok mellett égő mécseseket bocsátottak a Dunára azoknak a csillagoknak az emlékezetére, amelyek a hagyomány szerint valamikor Nepomuki Szent Jánosnak, a vértanunak holttestét kísérték a Moldva vizén.

1848 november 21-én megnyilván a Lánchíd, a sok vihart átvészelt öreg, rozoga hajóhidat is rövidesen utolérte mindenek elkerülhetetlen sorsa, az enyészet: 1850-ben elárverezték, majd 1851 nyarán lebontották. Egyetlen fennmaradt látható emléke, egykori hűséges őrizője, Szent János szobra az Eötvös-tér 2. szám alatti ház szűk, sötét udvaráról vágyakozva tekint a szabad, napsütötte Duna felé. M. A.